

ДЕТСКА ГРАДИНА № 89 „Шарена дъга“
Адрес: София 1839, кв. Враждебна, ул. 27-ма, № 3, ЕИК 000673064
тел. 02/840 63 35; e-mail: info-2210902@edu.mon.bg

Утвърден:.....

Заповед № 5 /15.09.2026 г.

ПЛАН
ЗА ДЕЙНОСТИТЕ ПО БДП
ЗА УЧЕБНАТА 2026-2027 г.
НА ДГ № 89 „ШАРЕНА ДЪГА“

I. ОСНОВНИ ПОЛОЖЕНИЯ

План-програмата за дейностите по безопасност на движението по пътищата за учебната 2026/2027 година е разработена в съответствие с действащата нормативна уредба в областта на безопасността на движението по пътищата, Закона за движението по пътищата, Правилника за прилагане на Закона за движението по пътищата, Наредба № 13 от 21.09.2016 г. за гражданското, здравното, екологичното и интеркултурното образование, Системата за организация и управление на дейностите, свързани с възпитанието и обучението по безопасност на движението по пътищата в системата на предучилищното и училищното образование, утвърдена със Заповед № РД09-156/27.01.2023 г. на министъра на образованието и науката, утвърдените програми за обучение по БДП за първа, втора, трета и четвърта възрастова група и приложимите национални и секторни документи в областта на безопасността на движението по пътищата.

План-програмата е съобразена със спецификата на предучилищното образование и с възрастовите и индивидуалните особености на децата.

Възпитанието и обучението по безопасност на движението по пътищата са целенасочен, системен и непрекъснат процес за формиране на знания, умения, нагласи и поведенческа култура у децата като участници в движението по пътищата.

Безопасността на децата – участници в движението по пътищата, е важна задача на държавата, образователните институции и семейството. Предучилищният период е подходящ за поставяне на основите на знанията и уменията за безопасно поведение чрез игрови, практически и нагледни дейности.

Поради възрастовите, психологическите и физиологичните особености на децата и липсата на достатъчно житейски опит, те не винаги могат правилно да преценят опасностите в пътната среда. Това налага системно и целенасочено възпитание и обучение за формиране на наблюдателност, съобразителност, отговорност, самостоятелност и умения за безопасно поведение.

В предучилищна възраст се поставят основите на гражданските компетентности на детето като участник в пътното движение, притежаващ знания, умения и отношение към спазването на обществените правила и нормите за лична и колективна безопасност.

Компетентностите, свързани с обучението по БДП, са част от интердисциплинарен комплекс, включващ:

1. **Гражданско образование** – формиране на умения за разбиране и спазване на правила и норми на обществено поведение.

2. **Здравно образование** – формиране на знания и умения за разпознаване на опасностите в обкръжаващата среда и за опазване на собственото здраве и живота.
3. **Интеркултурно образование** – формиране на уважение към различията и култура на поведение при взаимодействие с другите участници в обществото.

Програмното съдържание по БДП е разпределено в области на компетентност, тематични направления и конкретни теми и осигурява системно и последователно надграждане на знанията, уменията и нагласите през целия период на предучилищното образование.

Новите понятия се въвеждат постепенно, като с нарастването на възрастта се разширяват знанията и се усложняват практическите умения на децата.

II. ЦЕЛИ НА ВЪЗПИТАНИЕТО И ОБУЧЕНИЕТО ПО БДП В ДЕТСКАТА ГРАДИНА

Основните цели са:

1. Формиране на начални представи за пътната среда.
2. Формиране на умения за безопасно поведение на пътя.
3. Формиране на култура на поведение като участник в движението.
4. Формиране на умения за разпознаване на опасни и безопасни ситуации.
5. Изграждане на навици за спазване на правилата за безопасност при движение като пешеходец и пътник.
6. Формиране на отношение към личната и колективната безопасност.

Постигането на компетентностите за ориентиране в пътната среда се осъществява в следните глобални области:

- елементи на пътната среда;
- участници в движението;
- пътни превозни средства;
- пътна сигнализация;
- обезопасителни и защитни средства.

Постигането на компетентностите за спазване на правилата за безопасност и култура на поведение на пътя се развива в следните направления:

- правила за движение на пешеходец;
- правила за движение с велосипед;
- правила за движение в жилищна зона;
- правила за поведение на автобусна спирка;
- опасни и безопасни места за игра;
- понятие за пътнотранспортно произшествие;

- сензорна и моторна двигателна активност.

Минимален брой основни педагогически ситуации по БДП

Възрастова група	Минимален брой педагогически ситуации
Първа възрастова група	5
Втора възрастова група	5
Трета възрастова група	6
Четвърта възрастова група	7

Обучението по БДП се осъществява във всички възрастови групи чрез основни и допълнителни форми на педагогическо взаимодействие.

Обучението може да се осъществява интегрирано по различните образователни направления и в допълнителни форми на педагогическо взаимодействие.

Основна форма на педагогическо взаимодействие е педагогическата ситуация, като се осигурява превес на играта като основна дейност за предучилищната възраст.

Учебното съдържание по БДП се включва в програмната система на детската градина и се реализира съобразно възрастта, потребностите и познавателния опит на децата.

III. СПЕЦИФИКА НА ВЪЗПИТАНИЕТО И ОБУЧЕНИЕТО ПО БДП В ПЪРВА ВЪЗРАСТОВА ГРУПА

Подготовката на децата по БДП е обща задача на семейството и детската градина.

Характерна особеност на децата от първа възрастова група е недостатъчната координация на движенията и все още ограничената способност за правилна оценка на разстояние, скорост и опасност.

Осмислянето на предметите и явленията се осъществява предимно на действено-практическа и нагледна основа.

Децата се ориентират в най-близката пространствена среда – дом, улица пред дома, детска градина. Те овладяват основни представи чрез подражание на възрастните.

Основната дейност е играта. Чрез игрови ситуации детето овладява социални роли и начални правила за безопасно поведение.

Най-важните правила, които децата усвояват, са:

- да се движат за ръка с възрастен при придвижване по улицата;
- да не се движат самостоятелно по пътното платно;
- да се возят в автомобил на подходящо място и с необходимите обезопасителни средства;
- да не играят и да не пречат на водача по време на пътуване;
- да разпознават основни превозни средства;
- да разпознават цветовете на светофара;
- да различават безопасни и опасни места за игра.

Основни идеи при реализиране на темите

1. Запознаване със сензорните еталони за звук, цвят и форма.
2. Развиване на пространствените представи за най-близката пътна среда.
3. Формиране на навици за безопасно пътуване в автомобил.
4. Познаване на наименованията на основни превозни средства.
5. Формиране на обща представа за детето като участник в движението.

3.1. Темы, очаквани резултати и нови понятия

Област на компетентност	Тематично направление	Тема	Очаквани резултати и нови понятия
Пътна среда	Елементи, обхват и вид на пътя	„Моят дом“	Има представа за сградите и пътя пред дома си. Ориентира се по сградите и пътя пред дома. Различава подвижни и неподвижни елементи на пътната среда.
Пътна среда	Обезопасителни и защитни средства	„Пътувам с мама и татко“	Знае мястото си в автомобила и назовава основни предпазни средства. Разбира, че в превозното средство трябва да се спазват правила.
Пътна среда	Пътни превозни средства	„Моите играчки“	Знае наименованията на някои превозни средства и се ориентира в основните им части.
Пътна среда	Пътна сигнализация	„Разпознавам звук и цвят“	Формира сензорни усещания и възприятия за звук и цвят. Разпознава основните цветове на светофара.
Пътна среда	Участници в движението	„С мама и татко на разходка“	Придвижва се за ръка с възрастните при разходка по улицата.

IV. СПЕЦИФИКА НА ВЪЗПИТАНИЕТО И ОБУЧЕНИЕТО ПО БДП ВЪВ ВТОРА ВЪЗРАСТОВА ГРУПА

Психолого-педагогическите особености на децата от втора възрастова група са добра предпоставка за продължаващо обучение по БДП.

На тази възраст се развиват речта, паметта, възприятията и мисленето. Децата могат да правят елементарни разсъждения, да сравняват и да се съсредоточават за по-продължително време.

Системният характер и последователността на обучението подпомагат формирането на трайни знания, умения и отношения, свързани с пътната среда и безопасността.

Постепенно се въвеждат понятия като:

- улица;
- елементи на улицата;
- пътено движение;
- пътни знаци;
- водач на превозно средство;
- опасно и безопасно;
- превозни средства;
- пешеходна пътека.

Обучението се осъществява предимно на нагледна, игрова и практическа основа.

Основни идеи

1. Разпознаване на основните елементи на улицата.
2. Разпознаване на опасни и безопасни места за игра.
3. Спазване на правила при пресичане на улица със и без светофарна уредба.
4. Познаване на основни пътни знаци и превозни средства.
5. Разпознаване на хоризонтална пътна маркировка тип „Зебра“.
6. Спазване на правила при пресичане на пешеходна пътека.

4.1. Теми, очаквани резултати и нови понятия

Област на компетентност	Тематично направление	Тема	Очаквани резултати и нови понятия
Пътна среда	Елементи, обхват и вид на пътя	„Нашата улица“	Изброява основни елементи на улицата. Знае къде се движат

			пешеходците и къде превозните средства.
Правила и култура на поведение на пътя	Опасни и безопасни места за игра	„Къде играят децата?“	Знае къде не трябва да играе – на уличното платно и в близост до паркирали автомобили. Познава правила за безопасна игра с ролери, тротинетка и триколка.
Пътна среда	Пътна сигнализация	„Светофар – другар“	Знае значението на светофара. Разпознава сигналите му и спазва основни правила за пресичане.
Правила и култура на поведение на пътя	Основни правила за движение с велосипед	„Моят велосипед“	Познава основните части на детски велосипед и тяхното предназначение. Познава защитните и обезопасителните средства.
Правила и култура на поведение на пътя	Правила за движение в жилищна зона	„Пресичам безопасно“	Знае основни правила за пресичане на улица със и без светофарна уредба. Разпознава възможни опасности.

V. СПЕЦИФИКА НА ВЪЗПИТАНИЕТО И ОБУЧЕНИЕТО ПО БДП В ТРЕТА ВЪЗРАСТОВА ГРУПА

Децата от трета възрастова група са значително по-самостоятелни и имат по-голям социален опит.

Развитието на когнитивните способности, комуникативните умения, сензорното, физическото и психическото развитие са добра предпоставка за овладяване на по-сложни знания и умения по БДП.

Децата могат да класифицират, да сравняват, да разсъждават и да откриват връзки между предмети и явления.

Чрез реални наблюдения, практически упражнения, ролеви и дидактични игри децата разширяват представите си за пътната среда.

Основни идеи

1. Ориентиране в пътната среда и пътната маркировка.
2. Разпознаване на основни пътни знаци и светлинни сигнали.
3. Спазване на основните правила за пешеходци.
4. Развитие на навици за културно поведение на пътя.
5. Разпознаване на основните части на велосипеда и правилата за безопасност при използването му.
6. Определяне на видовете превозни средства по суша, въздух и вода.

5.1. Теми, очаквани резултати и нови понятия

Област на компетентност	Тематично направление	Тема	Очаквани резултати и нови понятия
Пътна среда	Елементи, обхват и вид на пътя	„Кварталът, в който живея“	Определя пространственото разположение на основни елементи в квартала. Различава еднопосочно и двупосочно движение.
Пътна среда	Пътни знаци	„Познавам ли пътните знаци?“	Разпознава характерни особености на пътните знаци и осмисля значението им за безопасното поведение.
Пътна среда	Пътни превозни средства	„Могат ли хората без превозни средства?“	Има представа за превозни средства по суша, въздух и вода и ги сравнява.
Правила и култура на поведение на пътя	Правила за движение на пешеходец	„Какво трябва да знае малкият пешеходец?“	Изброява основни правила, които трябва да спазва пешеходецът. Познава основни правила за пресичане.
Правила и култура на поведение на пътя	Правила за движение с велосипед	„Какво трябва да знае малкият велосипедист?“	Познава основни правила за безопасност при движение с велосипед и значението на защитните средства.
Правила и култура на поведение на пътя	Опасни и безопасни места за игра	„На площадката по БДП“	Познава правилата за безопасно движение и пресичане. Участва в практически ситуации с помощ от възрастен.

VI. СПЕЦИФИКА НА ВЪЗПИТАНИЕТО И ОБУЧЕНИЕТО ПО БДП В ЧЕТВЪРТА ВЪЗРАСТОВА ГРУПА

Периодът от 6 до 7 години е подходящ за затвърдяване и разширяване на знанията и уменията, свързани с безопасното поведение на различни обществени места.

Децата разширяват представите си за пътната среда в рамките на населеното място – улици, булеварди, кръстовища, пешеходни пътеки, автобусни спирки и други.

Развиват се уменията за сензомоторна защитеност чрез разпознаване на цветове, форми, посоки, движение и скорост.

Формират се знания, умения и личностни качества като дисциплина, отговорност, съобразителност, самоконтрол и инициативност.

Основни идеи

1. Ориентиране в пътната среда и пътната маркировка в населеното място.
2. Развиване на знания и умения за пресичане на кръстовище със и без светофарна уредба.
3. Формиране на знания и умения като участник – пътник в обществения транспорт.
4. Формиране на знания и умения като участник – велосипедист.
5. Усъвършенстване на сензомоторните умения за защитеност.

6.1. Теми, очаквани резултати и нови понятия

Област на компетентност	Тематично направление	Тема	Очаквани резултати и нови понятия
Пътна среда	Елементи, обхват и вид на пътя	„Градът/селото, в което живея“	Спазва правила на поведение и демонстрира културни навици при движение в населеното място. Познава начини за безопасно придвижване и основни елементи на пътната среда.
Правила и култура на поведение	Правила за движение на пешеходец	„На улицата“	Познава основни правила за пресичане на кръстовище и основни сигнали на регулировчик. Осъзнава опасността от неправилно поведение.
Правила и култура на поведение на пътя	Правила за поведение на автобусна спирка	„Пътувам с автобус“	Демонстрира адекватно и културно поведение на спирката и в автобуса. Познава правила за лична и колективна безопасност.

Правила за движение в жилищна зона	Правила за безопасно придвижване	„Моят път до детската градина“	Познава безопасен маршрут до детската градина и демонстрира готовност за спазване на правилата за движение.
Пътна среда	Пътни превозни средства	„Изправност на велосипеда“	Разпознава основните части на велосипеда и техните функции. Разбира значението на техническата изправност за безопасността.
Пътна среда	Пътни знаци	„Кои знаци познава велосипедистът?“	Познава основни пътни знаци, свързани с безопасността на велосипедиста, и съобразява поведението си с тях.
Правила и култура на поведение на пътя	Основни правила за движение с велосипед	„На площадката за велосипедисти“	Демонстрира готовност за спазване на правила и регулиране на поведението си.

VII. МЕТОДИЧЕСКИ УКАЗАНИЯ ЗА ПРИЛОЖЕНИЕ НА ПРОГРАМИТЕ ПО БДП

Образователното съдържание по БДП се реализира съобразно държавните образователни стандарти, утвърдените програми за обучение по БДП и възрастовите особености на децата.

Обучението може да се осъществява интегрирано в различни образователни направления и чрез допълнителни форми на педагогическо взаимодействие.

Основна форма на педагогическо взаимодействие е педагогическата ситуация.

В зависимост от възрастта и етапа на обучение могат да се използват:

- обучаващи ситуации;
- игрово-познавателни ситуации;
- практически ситуации;
- наблюдения;
- беседи и разговори;
- дидактични игри;
- сюжетно-ролеви игри;
- подвижни игри;
- практически упражнения;
- работа с макети и нагледни материали;
- проекти;
- наблюдения в реална пътна среда при осигурена безопасност.

В първа възрастова група предимство имат игрово-познавателните форми.

Образователното съдържание се свързва с личния опит на детето и с реални ситуации от ежедневието.

При планиране на дейностите се отчитат възрастовите особености, индивидуалните възможности и познавателният опит на децата.

Дидактичното осигуряване на материалната среда може да включва картини, играчки, графични схеми, макети, познавателни материали и други подходящи ресурси.

При възприемане на пътните явления и сигнализацията се използват различни анализатори – слухови, зрителни и двигателни.

В хода на педагогическите ситуации се осигурява динамичен преход между обучение, игра и практически упражнения.

Прилага се индивидуален подход към децата, като се отчитат техните потребности и възможности.

За оценяване на степента на усвоените знания и умения могат да се използват наблюдение, игрови задачи, практически упражнения, тестове и други подходящи форми.

В дейностите могат да бъдат включвани родители и представители на компетентни институции и организации, работещи в областта на безопасността на движението по пътищата.

VIII. ВЗАИМОДЕЙСТВИЕ С РОДИТЕЛИТЕ ПО БДП

Подготовката на децата за безопасно поведение на пътя е споделена отговорност на детската градина и семейството.

Детската градина организира дейности за информиране и ангажиране на родителите по въпросите на безопасността на движението по пътищата.

В изпълнение на **мярка № 39 от Работната програма за безопасност на движението по пътищата** през учебната 2026/2027 година се провежда **родителска среща, посветена на безопасността на децата като участници в движението по пътищата.**

Родителската среща се включва в годишния график на детската градина.

Основни акценти:

1. Отговорност на семейството и детската градина за формиране на безопасно поведение.
2. Основни правила за безопасно движение на децата като пешеходци и пътници.
3. Безопасно пресичане и придвижване в населеното място.
4. Значение на обезопасителните системи при пътуване с автомобил.
5. Безопасни места за игра.
6. Значение на личния пример на родителите.
7. Основни рискови ситуации, характерни за възрастта на децата.
8. Възможности за съвместни дейности между детската градина и семейството.

За проведената родителска среща се съставя протокол и се изготвя присъствен списък.

При възможност могат да бъдат поканени представители на компетентни институции и организации.

IX. ГОДИШЕН ГРАФИК НА ДЕЙНОСТИТЕ ПО БДП ЗА УЧЕБНАТА 2026/2027 ГОДИНА

№	Дейност	Срок	Отговорници	Документ/доказателство
1.	Актуализиране и утвърждаване на План-програмата за дейностите по БДП за учебната 2026/2027 г.	Септември 2026 г.	Директор	Утвърдена план-програма
2.	Запознаване на педагогическите специалисти с План-програмата и актуалните изисквания по БДП.	Септември 2026 г.	Директор	Протокол/подпис
3.	Включване на обучението по БДП в планирането на педагогическите ситуации и допълнителните форми на педагогическо взаимодействие.	Септември 2026 г.	Учители	Планиране на учителите
4.	Провеждане на основните педагогически ситуации по БДП съобразно възрастовата група и утвърдените програми.	През учебната 2026/2027 г.	Учители	Планове, документация
5.	Провеждане на практически упражнения и игрови ситуации по БДП.	През учебната 2026/2027 г.	Учители	Снимков материал/документация
6.	Наблюдение и обсъждане на реални ситуации от пътната среда при подходящи условия и при гарантиране на безопасността на децата.	През учебната 2026/2027 г.	Учители	Планове, снимков материал

7.	Провеждане на дейности, свързани с безопасното поведение като пешеходец и пътник.	През учебната 2026/2027 г.	Учители	Педагогическа документация
8.	Провеждане на дейности за безопасно използване на велосипед, тротинетка и други средства за придвижване съобразно възрастта на децата.	През учебната 2026/2027 г.	Учители	Документация/снимков материал
9.	Провеждане на родителска среща, посветена на БДП, в изпълнение на мярка № 39 от Работната програма за безопасност на движението по пътищата.	Съгласно годишния график	Директор; учители; комисия по БДП	Протокол и присъствен списък
10.	Информирание на родителите за основните правила за безопасно поведение на децата на пътя.	През учебната 2026/2027 г.	Учители	Протоколи/информационни материали
11.	Организиране или включване в инициативи, кампании и мероприятия, посветени на безопасността на движението по пътищата.	През учебната 2026/2027 г.	Директор; учители; комисия по БДП	Снимков материал, отчети
12.	Използване на подходящи нагледни, игрови и практически материали по БДП.	През учебната 2026/2027 г.	Учители	Материали/педагогическа документация
13.	Анализ на изпълнението на дейностите по БДП и установяване на необходимостта от допълнителни мерки.	Януари 2027 г.	Директор; комисия по БДП	Анализ/протокол
14.	Обобщаване и отчитане на изпълнението на План-програмата за учебната 2026/2027 г.	Юни 2027 г.	Директор; комисия по БДП	Годишен отчет

Х. ОРГАНИЗАЦИЯ И КОНТРОЛ ПО ИЗПЪЛНЕНИЕТО

1. Директорът на ДГ № 89 „Шарена дъга“ организира, координира и контролира изпълнението на дейностите по БДП.
2. Педагогическите специалисти планират и реализират обучението по БДП съобразно възрастовите особености на децата, програмната система на детската градина и утвърдените програми по БДП.
3. Определената комисия/отговорно лице по БДП подпомага организацията и координацията на дейностите.

4. Изпълнението на дейностите се документира чрез педагогическа документация, протоколи, присъствени списъци, снимков материал, отчети и други подходящи доказателства.
5. При необходимост План-програмата може да бъде актуализирана при промяна в нормативната уредба, организацията на работа или установени специфични потребности.
6. Контролът по изпълнението на План-програмата се осъществява от директора на ДГ № 89 „Шарена дъга“.

XI. ОЧАКВАНИ РЕЗУЛТАТИ

В края на учебната 2026/2027 година се очаква:

1. Децата да притежават знания за основните елементи на пътната среда.
2. Да разпознават основни пътни превозни средства и пътна сигнализация съобразно възрастта си.
3. Да познават основни правила за безопасно движение като пешеходци и пътници.
4. Да разпознават опасни и безопасни места за игра.
5. Да демонстрират основни умения за безопасно поведение при движение в пътната среда.
6. Да проявяват отговорност към собствената си безопасност и безопасността на другите.
7. Да се формират начални навици за спазване на правилата за движение.
8. Родителите да бъдат информирани и ангажирани с формирането на безопасно поведение у децата.
9. Да бъде изпълнена планираната родителска среща по БДП съгласно мярка № 39 от Работната програма за безопасност на движението по пътищата.

XII. ЗАКЛЮЧИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ

1. Настоящата План-програма е разработена за учебната 2026/2027 година.
2. План-програмата се прилага от всички педагогически специалисти при организиране и провеждане на дейностите по БДП в детската градина.
3. План-програмата е съобразена с възрастовите особености на децата и с утвърдените програми за обучение по БДП.
4. При промени в нормативната уредба или в организацията на дейността на детската градина План-програмата се актуализира.
5. Настоящата План-програма се утвърждава със заповед на директора на ДГ № 89 „Шарена дъга“.